

Achtergrondinformatie

Optimalisatie Bestuurlijke Organisatie en Werkwijze Vervoerregio

Versie 29 mei – Consultatie gemeenten

De laatste jaren is het takenpakket van het samenwerkingsverband afgenomen. De samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Ordening, Wonen, Economie en Jeugdzorg is inmiddels anders georganiseerd. Gelet op de concentratie op de Verkeer & Vervoertaken is een heroverweging van de samenstelling en omvang van de bestuursorganen van de Vervoerregio op zijn plaats, in lijn met het eerder uitgebrachte advies van de projectcommissie Bestuurlijke Toekomst (2016). Deze notitie bevat een nadere toelichting op deze afweging.

Regioraad

Een verkleining van de Regioraad ligt voor de hand, maar dit moet afgewogen worden t.o.v. de gewenste versterking van de betrokkenheid van gemeenteraden. Drie mogelijkheden zijn hieronder nader uitgewerkt.

	0. Huidige omvang	1. Kleiner	2. Halvering
Omvang **	60 leden	Ca. 50 leden	Ca. 35 leden
Maatregel	Geen. Continuëren huidige omvang.	Halvering vertegenwoordiging Amsterdam.	Halvering vertegenwoordiging tot minimaal 1 per gemeente.
Betrokkenheid	Ruime vertegenwoordiging van middel en grote gemeenten.	Vertegenwoordiging blijft gelijk m.u.v. Amsterdam.	Vertegenwoordiging vanuit Amsterdam en middelgrote gemeenten neemt af.
Stem- verhoudingen**	Ongewijzigd.	Ongewijzigd, door invoering gewogen stemming behoudt Amsterdam stemgewicht.	Min of meer gelijk.
Consequenties	<ul style="list-style-type: none"> - Takenpakket is beperkt in verhouding tot aantal vertegenwoordigers. - Aanwezigheid van vertegenwoordigers blijft van belang i.v.m. stemmingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een kleinere vertegenwoordiging vanuit Amsterdam sluit beter aan op het takenpakket van de Vervoerregio. - Duidelijke stemprocedure is nodig bij gewogen stemming. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een beperking van directe betrokkenheid vanuit raden - Minder ruimte voor diversiteit aan politiek partijen (en coalitie v.s oppositie) - Vrijwillige keuze van raad om met fractievorming te werken staat onder druk - Voorbereiding en terugkoppeling naar eigen raad komt voor rekening van minder mensen.
Aanvullende maatregelen kunnen zijn:			<ul style="list-style-type: none"> - Raden kunnen 1 of meer adviseurs/ plaatsvervangers aanwijzen. - Tijdelijke advies-/project/ gebiedscommissies openstellen voor andere raadsleden. - Fractievorming op basis van deelregio's.

** zie bijlage A. De varianten zijn uitgewerkt naar vertegenwoordigers per gemeente, vergeleken met de huidige samenstelling en het aantal inwoners dat daar aan ten grondslag lag, inclusief stemverhoudingen.

Dagelijks Bestuur

Voor de verkleining van het dagelijks bestuur geldt dat er een goede geografische vertegenwoordiging behouden blijft en dat er een goede werkverdeling te organiseren is. De twee alternatieven om het huidige Dagelijks Bestuur van 7 leden te verkleinen tot vier of drie leden zijn hieronder uitgewerkt.

Mede na consultatie van de portefeuillehouders en de Regioraad stelt het Dagelijks Bestuur voor om in 2018 het Dagelijks Bestuur te verkleinen naar drie leden. Een goede geografische vertegenwoordiging blijft daarbij van belang: 1x Amsterdam, 1x Zaanstreek-Waterland, 1x Amstelland-Meerlanden.

	Huidige Situatie	1. Naar 4 DB-leden	2. Naar 3 DB-leden
Omvang	7 leden: 2x Amsterdam, 2x Zaanstreek-Waterland, 2x Amstelland-Meerlanden + voorzitter burgemeester Amsterdam	4 leden: 1x Amsterdam, 1x Zaanstreek-Waterland, 1x Amstelland-Meerlanden + voorzitter	3 leden: 1x Amsterdam, 1x Zaanstreek-Waterland, 1x Amstelland-Meerlanden
Maatregel		Halvering vertegenwoordiging Amsterdam en elke deelregio van 2 naar 1. Andere wijze van bepalen voorzitter (nu reglementair de burgemeester van Amsterdam). De suggestie van het DB is dat de voorzittersrol in de toekomst wordt bekleed door een burgemeester van één van de gemeenten, die tevens de portefeuille algemene zaken in het dagelijks bestuur beheert.	
Betrokkenheid		De drie deelregio's zijn minder maar gelijkwaardig vertegenwoordigd.	
Portefeuille-verdeling	Openbaar Vervoer Verkeer Bestuur, Financiën en Organisatie	De portefeuillevindeling in het DB kan geografisch (Noord, Zuid, Amsterdam, Algemeen), of thematisch (OV, Verkeer, Mobiliteit incl.), of apart Algemeen (voorzitter, financiën, personeel). Een combinatie hiervan lijkt het meest wenselijk.	
Consequenties		<ul style="list-style-type: none"> - Een kleinere vertegenwoordiging vanuit gemeenten sluit beter aan om het takenpakket van de vervoerregio - Zwaardere belasting voor de DB-leden, oa als het gaat om aanwezigheid bij in- en extern overleg 	
Aanvullende maatregelen kunnen zijn:		<ul style="list-style-type: none"> - De relatie tussen het dagelijks bestuur en het portefeuillehoudersoverleg is van belang als het gaat om een goede betrokkenheid van alle colleges. De adviserende rol van het portefeuillehoudersoverleg kan duidelijker worden ingevuld. - Overwogen kan worden of er t.a.v. het dagelijks bestuur ook aanvullende afspraken wenselijk zijn over plaatsvervangende en roulatie, afgezet tegen o.m. continuïteit en opbouw kennis van zaken. 	

Bestuurlijke Werkwijze

De Regioraad vraagt om voorstellen om het besluitvormingsproces verder te optimaliseren. In 2016 is er reeds meer tijd en ruimte georganiseerd tussen de bespreking van een voordracht in een voorsessie c.q. commissie van de Regioraad en de eigenlijke besluitvorming in de Regioraad. Hierdoor is er meer tijd voor overleg tussen regioraadsleden, consultatie van anderen (bijv. binnen partijen en deelregio's) en het eventueel opstellen van moties en amendementen. De commissie Werkwijze en Algemene Zaken kijkt mede op basis van het advies van de projectcommissie Bestuurlijke Toekomst dit jaar naar andere mogelijkheden om de werkwijze van de Regioraad te verbeteren, waarbij de aandacht onder meer uit gaat naar fractievorming en plaatsvervangende.

Bijlage A - Uitwerking varianten omvang Regioraad

Gemeenten	Inwoners		Huidige Situatie		Variant 50% Amsterdam		Variant 50% regioraad	
	2012 januari ^{1*}	%Inwoners	Raadsleden	Stem %	Raadsleden	Stem% blijft huidige situatie	Raadsleden	Stem %
Aalsmeer	30364	2%	2	3%	2	3%	1	3%
Amstelveen	83363	6%	5	8%	5	8%	3	8%
Amsterdam	790110	55%	23	38%	12	38%	13	36%
Beemster	8719	1%	1	2%	1	2%	1	3%
Diemen	24935	2%	2	3%	2	3%	1	3%
Edam-Volendam ²	35044	2%	2	3%	2	3%	1	3%
Haarlemmermeer	143943	10%	7	12%	7	12%	4	11%
Landsmeer	10334	1%	1	2%	1	2%	1	3%
Oostzaan	9097	1%	1	2%	1	2%	1	3%
Ouder-Amstel	13232	1%	1	2%	1	2%	1	3%
Purmerend	79266	6%	4	7%	4	7%	2	6%
Uithoorn	28307	2%	2	3%	2	3%	1	3%
Waterland	17010	1%	1	2%	1	2%	1	3%
Wormerland	15781	1%	1	2%	1	2%	1	3%
Zaanstad	148281	10%	7	12%	7	12%	4	11%
TOTAAL	1437786	100%	60	100%	49	100%	36	100%

Onderliggende verdeelsleutel op basis van het aantal inwoners is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. De verdeelsleutel wordt bijgesteld om de uiteindelijk gewenste omvang van de Regioraad te regelen.

¹ De inwonersaantallen op 1 januari 2012 vormde het uitgangspunt bij het bepalen van het aantal vertegenwoordigers vanuit gemeenten in deze bestuursperiode van de Regioraad. In 2018 gebruikt de Vervoerregio de dan beschikbare definitieve gegevens over het aantal inwoners op 1 januari van 2017. Dit kan van invloed zijn op het aantal vertegenwoordigers per gemeente.

² Edam-Volendam heeft na de fusie met de gemeente Zeevang de resterende bestuursperiode van de Regioraad een extra zetel.